ปาฐกถาธรรม

ความประพฤติธรรมเป็นมงคลสูงสุด

พระเทพญาณมงคล (เสริมชัย ชยมงฺคโล)

ปาฐกถาธรรม

ความประพฤติธรรม
เป็นมงคลสูงสุด

ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
กรมประชาสัมพันธ์
วันอาทิตย์ที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๕ เวลา ๘.๐๐ น.

ความประพฤติธรรม เป็นมงคลสูงสุด

เจริญสุข / เจริญพร ญาติโยมสาธุชนผู้ฟังทุกท่าน วันนี้อาตมภาพก็ได้มาพบกับท่านผู้ฟังอีกเช่นเคยในรายการปาฐกถาธรรม ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยนี้ สำหรับรายการในวันนี้ อาตมภาพจะได้กล่าวถึงเรื่อง “ความประพฤติธรรมเป็นมงคลสูงสุด” ตามพระพุทธดำรัสตรัสมงคล ๓๘ ประการแก่เทวดาที่มาทูลถามปัญหากับพระพุทธองค์ว่า “อะไรเป็นมงคลสำหรับชีวิต” ในระหว่างที่ประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวัน ที่ท่านอนาถบัณฑิกเศรษฐีสร้างถวายให้เป็นที่ประทับ ในเขตนครสาวัตถี ตามพระพุทธดำรัสนี้ ในพระคาถาที่ ๖ แห่งมงคลสูตร ได้ทรงแสดงว่า ความให้ ๑ ความประพฤติธรรม ๑ ความสงเคราะห์ญาติ ๑ การงานไม่มีโทษ ๑ ข้อนี้เป็นมงคลอันสูงสุด

ในพระคาถานี้ ได้ตรัสมงคลข้อที่ ๑๖ ว่า “ความประพฤติธรรม เป็นมงคลสูงสุด” นี้อาตมภาพจะได้บรรยายขยายความ พอเป็นคุณเครื่องประดับสติปัญญาแก่ผู้สนใจศึกษาสัมมาปฏิบัติ ตามสมควรแก่เวลาต่อไป

คำว่า “ความประพฤติธรรม” ตามวาระพระบาลี ว่า ธมฺมจริยา นี้มีคำอธิบายตามนัยแห่งอรรถกถาและฎีกา ในคัมภีร์มงฺคลตฺถทีปนี (ภาค ๒) พอสรุปความหมายได้ว่า คือ “**ความประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้า ด้วยเจตนาอันเป็นธรรมโดยสม่ำเสมอ**” นั่นเองเป็นมงคลสูงสุด

คำว่า “**มงคลสูงสุด**” ตามพระพุทธดำรัสนี้ หมายความถึงข้อปฏิบัติอันประเสริฐสูงสุด เป็นเหตุให้ได้บรรลุถึงความสำเร็จ และให้ได้ถึงความเจริญสันติสุข ด้วยมนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ และให้ได้ถึงพระนิพพาน-สมบัติ ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า คือ เมื่อแตกกายทำลายขันธ์ คือ ตายไปย่อมได้ไปบังเกิดในสุคติโลกสวรรค์ ด้วยกุศลผลบุญที่ได้ประพฤติธรรม คือ กรรมดีในระดับเทวธรรมที่ได้กระทำไว้ดีแล้วนั้น ให้ได้เสวยสุขอยู่ด้วยสวรรค์สมบัติอันเป็นทิพย์ ที่ละเอียดประณีตยิ่งกว่ามนุษย์สมบัติ สมดังพระพุทธภาษิต (ขุ. ธ. ๒๕/๒๓/๓๘) ว่า ผู้ประพฤติธรรมย่อมอยู่เป็นสุขทั้งในโลกนี้ และโลกหน้า ฯ

อนึ่ง หากได้ประพฤติปฏิบัติธรรมที่สูงยิ่งไปกว่าระดับมนุษยธรรมและเทวธรรม ได้แก่ ปฏิบัติอริยมรรคมีองค์ ๘ อันเป็นโลกุตตรธรรมที่ให้บรรลุโมกขธรรม คือ คุณธรรมนำสัตว์ให้พ้นจากกิเลส ตัณหา อุปาทาน อันเป็นเหตุแห่งทุกข์ ย่อมบรรลุนิพพานสมบัติ คือ มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ ที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ และเป็นบรมสุขอย่างถาวร ตามระดับภูมิธรรมที่ปฏิบัติได้

หลักธรรมของพระพุทธเจ้าทั้ง ๓ ระดับ ตั้งแต่ระดับมนุษยธรรม เทวธรรม ถึงระดับโลกุตตรธรรม รวมย่อลงในหลักธรรมปฏิบัติ ๓ ประการ ตามพระพุทธดำรัส (ขุ. ธ. ๒๕/๒๔/๓๙) ที่ตรัสว่า **“ความไม่ทำบาปทั้งปวง ความบำเพ็ญกุศลให้ถึงพร้อม ความชำระจิตใจของตนให้ผ่องแผ้ว นี้เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย”**

หลักธรรม ๓ ประการนี้ ย่อมครอบคลุมถึง การละเว้นอกุศลกรรมบท ๑๐ และการปฏิบัติกุศลกรรมบถ ๑๐ ทั้งปฏิบัติเอง ๑ ทั้งชักนำให้ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติด้วย ๑ และทั้งพลอยยินดีที่ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติธรรมด้วยอีก ๑ รวมเป็นกุศลกรรมบถ ๓๐

ความประพฤติธรรม คือ ความงดเว้นจากอกุศลกรรมบถ ๑๐ และประพฤติปฏิบัติกุศลกรรมบถ ๑๐ นั้น คือ

(๑) ความเว้นขาดจากกายทุจริต ๓ และ ปฏิบัติกายสุจริต ๓ ได้แก่ เจตนาเครื่องเว้นจากการฆ่าสัตว์ ดำรงตนอยู่ในศีล ด้วยเจตนาดี มีพรหมวิหารธรรม คือ ปฏิบัติต่อกันด้วยเมตตากรุณา มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่นให้เขาอยู่ดีมีสุข ปราศจากทุกข์ภัยทั้งปวง เพราะชีวิตใครๆ ก็รัก ไม่มีใครปรารถนาความเบียดเบียนชีวิตร่างกายของตน มีความเห็นอกเห็นใจกัน รู้จักให้อภัยแก่กันและกัน นี้ข้อ ๑

เจตนาเครื่องเว้นจากการลักฉ้อ คดโกงผู้อื่น และเว้นขาดจากการประกอบมิจฉาอาชีวะ ได้แก่ การผลิตการจำหน่ายจ่ายแจกสิ่งเสพติดมึนเมาให้โทษเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท เป็นต้น ประกอบแต่สัมมาอาชีวะ ดำรงตนอยู่ในศีล ด้วยเจตนาดีมีเมตตากรุณาพรหมวิหาร คิดแต่จะอนุเคราะห์สงเคราะห์ผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นอยู่ดีมีสุขและพ้นทุกข์ จึงเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อผู้อื่นด้วยการบริจาคแบ่งปันหรือให้ทรัพย์สินของตน วิชาการความรู้ และให้ธรรมอันตนได้ศึกษาและปฏิบัติมาดีพอสมควรแล้วเป็นทานเพื่อช่วยเหลือเจือจานผู้อื่น ตามสมควรแก่โอกาสและฐานะของตนที่จะพึงเสียสละให้ได้ แม้จะยากจนค่นแค้นทุกข์ยากเพียงไร ก็ไม่ยอมประกอบอาชีพทุจริต และหลอกลวงคดโกงเขาเลี้ยงชีวิต นี้ข้อ ๑

เจตนาเครื่องเว้นจากการประพฤติผิดในกาม มีความสันโดษในคู่ครองของตน และมีความสำรวมในกาม ไม่สำส่อนในกาม เพราะคู่ของใครๆ ก็รักและหวงแหน และเพราะเห็นโทษของกามว่า มีสุขเพียงเล็กน้อยแต่มีทุกข์ที่จะติดตามมาอีกมาก เห็นโทษของความมักมากในกาม ความสำส่อนในกาม ด้วยตัณหาราคะจัดนั้นว่า รังแต่จะนำไปสู่ความเสื่อมเสียและความทุกข์เดือดร้อน เป็นต้นว่า ก่อให้เกิดปัญหาครอบครัวแตกแยกและเสื่อมเสียชื่อเสียง เยาวชนที่หมกมุ่นในกามกิเลสและมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ย่อมเกิดปัญหาการศึกษาเล่าเรียนไม่สำเร็จ และฝ่ายหญิงก็มีปัญหาตั้งครรภ์โดยที่ตนเองยังไม่พร้อมที่จะมีครอบครัวเลี้ยงดูลูก ก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาอีกมาก ได้แก่ ปัญหาการทำแท้ง ปัญหาการแพร่ระบาด การติดเชื้อเอดส์และโรคติดต่ออื่นๆ เป็นต้น ผู้มีปัญญาอันเห็นชอบรู้บาป-บุญ คุณ-โทษ และเห็นทางเจริญ-ทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริงแล้วจึงเว้นขาดจากความประพฤติผิดในกาม และเป็นผู้มีความสำรวมในกาม

(๒) ความเว้นขาดจากวจีทุจริต ๔ และปฏิบัติวจีสุจริต ๔ ได้แก่ เจตนาเครื่องเว้นจากการกล่าววาจาอันเป็นเท็จ ด้วยเจตนาอันเป็นธรรม มีความ

จริงใจและความปรารถนาดีต่อกัน จึงกล่าวแต่วาจาที่เป็นความจริง ไม่โกหกหลอกลวงและให้ร้ายป้ายสีผู้อื่น นี้ข้อ ๑

เจตนาเครื่องเว้นจากการกล่าววาจาก้าวร้าว หยาบคาย ด่าทอ หรือวาจากระทบกระแทกแดกดันให้ผู้อื่นเจ็บช้ำน้ำใจ กล่าวแต่วาจาที่ไพเราะอ่อนหวาน ด้วยจิตใจที่สุภาพอ่อนโยน นี้ข้อ ๑

เจตนาเครื่องเว้นจากการกล่าววาจายุแยกให้แตกสามัคคีระหว่างหมู่คณะ กล่าวแต่วาจาที่สมานไมตรี และสนับสนุนความปรองดองสามัคคีในหมู่คณะ ชื่นชมยินดีหมู่ชนที่สามัคคีปรองดองกัน นี้ข้อ ๑ และ

เจตนาเครื่องเว้นจากการกล่าววาจาที่เพ้อเจ้อเหลวไหล ไร้สาระ กล่าวแต่วาจาสุภาษิต คือวาจาที่ดีมีหลักการ มีหลักฐานอ้างอิง วาจาอันอาศัยอรรถ อาศัยธรรม อาศัยวินัย และกล่าวแต่วาจาที่เป็นสารประโยชน์ นี้อีกข้อ ๑

(๓) ความเว้นขาดจากมโนทุจริต ๓ และปฏิบัติด้วยมโนสุจริต ๓ คือ ความประพฤติปฏิบัติที่ดีที่ชอบ กอปรด้วยเจตนาความคิดอ่านที่ดีที่ชอบ ตามทำนองครองธรรมว่า ทานที่บุคคลให้แล้วมีผล การบูชาบุคคลและ ข้อปฏิบัติที่ควรบูชามีผล ผลและวิบากกรรมทั้งหลายที่บุคคลทำดีทำชั่ว มีอยู่ คือว่าสัตว์โลกเป็นไปตามกรรม โลกนี้มี โลกหน้ามี คุณบิดา-มารดา คุณครูพระอุปัชฌาย์อาจารย์มี นรก สวรรค์ นิพพาน มี และสมณพราหมณ์ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ผู้ประกาศทำให้แจ้งซึ่งโลกนี้และโลกหน้า ด้วยปัญญาอันยิ่งเองมีอยู่ในโลก ย่อมเป็นผู้มีความประพฤติปฏิบัติที่ไม่เป็นไปด้วยความโลภจัด ตัณหาราคะจัด ไม่เป็นไปด้วยจิตใจที่ผูกพยาบาท หรืออาฆาตจองเวรกัน และไม่เป็นไปด้วยความหลง คือ ไม่รู้บาป-บุญ คุณ-โทษ ไม่รู้ทางเจริญ-ทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริง นี้อีกข้อ ๑

ทั้ง ๓ ประการนี้ชื่อว่า ความประพฤติธรรม โดยความเว้นขาดจากอกุศลกรรมบถ ๑๐ และประพฤติปฏิบัติอยู่แต่ในกุศลกรรมบถ ๑๐ ด้วยอาการ ๓ คือปฏิบัติเอง ๑ ชักนำให้ผู้อื่นปฏิบัติด้วย ๑ และพลอยยินดีที่ ผู้อื่นปฏิบัติ ๑ รวมเป็นปฏิบัติกุศลกรรมบถ ๓๐ ด้วยประการฉะนี้

อนึ่ง ความประพฤติปฏิบัติธรรมนี้ ยังรวมทั้งการดำรงตนอยู่ในคุณความดี ละเว้นความชั่ว คือ ความเว้นขาดจากอบายมุขทั้งปวง อันเป็นปากทางแห่งความฉิบหาย คือ ที่เป็นเหตุหรือเสี่ยงต่อความเสื่อมเสียทรัพย์ เสื่อมเสียสุขภาพกาย-สุขภาพจิต เสื่อมเสียชื่อเสียง และถึงเสียอนาคต ได้แก่

(๑) มีสติสัมปชัญญะ รู้สำนึกผิด-ชอบ ชั่ว-ดี จึงเว้นจากการเสพสิ่งเสพติดมึนเมาให้โทษ เป็นที่ตั้งแห่งความประมาท

(๒) เว้นจากการติดเที่ยวกลางคืน

(๓) เว้นจากการติดดูการละเล่น และจากการติดดูสื่อลามกยั่วยุกามารมณ์

(๔) เว้นจากการพนัน

(๕) เลือกคบแต่คนดีมีศีลมีธรรม เว้นจากการคบคนชั่วเป็นมิตร

(๖) มีความขยันหมั่นเพียรในกิจการงาน และอาชีพของตน เว้นจากความเกียจคร้านในการงาน

ความประพฤติปฏิบัติธรรมนี้ ก็พึงเป็นไปด้วยอาการ ๓ ด้วยเช่นกัน คือ ปฏิบัติเอง ๑ ชักนำให้ผู้อื่นปฏิบัติด้วย ๑ และพลอยยินดีที่ผู้อื่นปฏิบัติดีด้วย ๑ เพราะเหตุนั้น ความประพฤติธรรมนี้ ในความหมายอย่างกว้าง จึงรวมความถึงความไม่ส่งเสริมไม่สนับสนุนแหล่งอบายมุข ไม่สนับสนุน ไม่ส่งเสริมการผลิต การเผยแพร่ การจำหน่ายจ่ายแจกสิ่งหรือกิจกรรมอันเป็นเครื่องมอมเมาประชาชนคนโง่เขลาให้หลงเสพและติดอยู่ อันเป็นเหตุ ให้เกิดปัญหาสังคมเสื่อมโทรมอย่างที่เห็นกันอยู่ในทุกวันนี้อีกด้วย

อนึ่ง พึงเข้าใจความประพฤติธรรมตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้า ที่พระพุทธองค์ได้ทรงแสดงว่า เป็นมงคลอันสูงสุด คือ เป็นเหตุให้ได้ถึงความสำเร็จ ได้ถึงความเจริญและสันติสุข ด้วยมนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ และได้ถึงพระนิพพานสมบัติ นี้อีกด้วยว่า **เป็นความประพฤติปฏิบัติธรรม ด้วยเจตนาอันเป็นธรรม** คือ “**ทำดีเพราะเห็นว่า เป็นกรรมดี มิใช่ทำดี เพราะอยากได้ดี หรือมิใช่ทำดีเพราะเห็นแก่ลาภสักการะ**” นี้ประการ ๑ และอีกประการ ๑ คือ **เป็นความประพฤติปฏิบัติธรรมโดยความสม่ำเสมอ** กล่าวคือ **มิใช่ทำๆ หยุดๆ เหมือนกิ้งก่าที่แล่นไปๆ หยุดๆ เดี๋ยวทำดี เดี๋ยวทำชั่ว ทำนองวัดก็เข้า เหล้าก็ดื่ม** เป็นต้น จึงจะได้ผลสมบูรณ์

ถ้าความประพฤติปฏิบัติธรรมไม่สม่ำเสมอ เดี๋ยวทำดี เดี๋ยวทำชั่ว ก็ย่อมได้รับผลดีบ้างชั่วบ้างตามกรรม และตามเจตนาที่เป็นธรรมบ้าง ที่ไม่เป็นธรรมบ้าง นั้นเอง

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสถึงอานิสงส์ของความประพฤติธรรมว่า ย่อมให้สำเร็จประโยชน์และย่อมให้ได้บรรลุถึงความเจริญสันติสุขด้วยมนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ และได้ถึงพระนิพพานสมบัติ ที่สุดแห่งทุกข์และที่เป็นบรมสุขอย่างถาวร ดังที่ได้ตรัสถึงกุศลกรรมและผลของกุศลกรรมในอดีตชาติของพระพุทธองค์นั้น (ที. ปาฏิ. ๑๑/๑๖๐/๑๘๓) มีเนื้อความตอนหนึ่งว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตถาคตเคยเป็นมนุษย์ในชาติก่อน ภพก่อน กำเนิดก่อน เป็นหัวหน้าของพหุชนในธรรมทั้งหลายฝ่ายกุศล เป็นประธานของพหุชนด้วยกายสุจริต ด้วยวจีสุจริต ด้วยมโนสุจริต ในการบำเพ็ญทาน ในการสมาทานศีล ในการรักษาอุโบสถ ในความปฏิบัติดีในมารดา ในความปฏิบัติดีในบิดา ในความปฏิบัติดีในสมณะ ในความปฏิบัติดีในพราหมณ์ ในความเคารพต่อเชฏฐชนในสกุล และในธรรมเป็นอธิกุศลอื่นๆ ตถาคตย่อมเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์เบื้องหน้าแต่ตายเพราะกายแตก เพราะกรรมนั้นอันตนทำสั่งสมพอกพูนไพบูลย์ ฯลฯ ครั้นจุติจากสวรรค์นั้นแล้วมาสู่ความเป็นอย่างนี้ ย่อมได้เฉพาะซึ่งมหาปุริสลักขณะนี้ คือ มีพระเศียรได้ปริมณฑลดุจดังว่า ประดับด้วยอุณหิส พระมหาบุรุษสมบูรณ์ด้วยลักษณะนั้นถ้าอยู่ครองเรือนจะได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ฯลฯ... ถ้าพระมหาบุรุษนั้นออกจากเรือนผนวชเป็นบรรพชิตจะได้เป็นพระอรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้า”

และได้ตรัสถึงโทษของอกุศลกรรม ได้แก่ กายทุจริต วจีทุจริต และมโนทุจริต และโทษของอบายมุขทั้งปวง ไว้ในที่อเนกสถานว่า เป็นเหตุให้ได้รับความทุกข์เดือดร้อนทั้งในภพชาติปัจจุบันและในสัมปรายภพ คือ ในภพชาติต่อๆ ไปตามส่วนแห่งความหนักเบาของอกุศลกรรมนั้นๆ และโดย

เฉพาะอย่างยิ่ง ได้ตรัสโทษโดยส่วนรวมของอบายมุข ๖ ว่า "เป็นทางเสื่อมแห่งโภคะ" (ที. ปาฏิ. ๑๑/๑๗๘/๑๙๖)

นอกจากนี้พระพุทธองค์ ได้ตรัสสอนจำแนกโทษของอบายมุขต่างๆ (ที. ปาฏิ. ๑๑/๑๗๙-๑๘๔/๑๙๖-๑๙๘) อีกเป็นอเนกประการ

ประเทศไทยมีประชากรที่เป็นพุทธศาสนิกชนประมาณ ๙๕ % จึงได้ชื่อว่า "เป็นเมืองพุทธ" เป็นปฏิรูปประเทศ คือ ถิ่นที่สมควรแก่การอยู่อาศัยและประกอบสัมมาอาชีวะ ด้วยว่า มีพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า และมีพระสงฆ์สาวกของพระพุทธเจ้า ทั้งพระอริยสงฆ์และพระสมมุติสงฆ์ ผู้ตั้งใจศึกษาและปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม สืบบวรพระพุทธศาสนาคู่ชาติบ้านเมืองของไทยเรามาตั้งแต่โบราณกาล จนตราบเท่าถึงทุกวันนี้ "พระอริยสัจธรรม" คือ ความจริงอย่างประเสริฐ กล่าวคือ ความจริงแท้ๆ ที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ทรงเห็นแจ้งทรงรู้แจ้งโลก ได้ตรัสรู้แล้งเองโดยชอบ ว่า

(๑) ความทุกข์ ของสัตว์โลกทั้งหลาย มีจริงอย่างไร

(๒) เหตุแห่งความทุกข์มีจริงอย่างไร และข้อปฏิบัติให้ถึงความเจริญสันติสุข ด้วยมนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ และถึงนิพพานสมบัติ มีจริงอย่างไร

(๓) สภาวะที่ทุกข์ดับเพราะเหตุปัจจัยดับ คือ มรรค ผล นิพพาน มีได้เป็นได้จริงอย่างไร

(๔) ข้อปฏิบัติอันเป็นทางสายกลาง คือ อริยมรรคมีองค์ ๘ นำไปสู่ความพ้นทุกข์ และถึงบรมสุขอย่างถาวร มีจริงอย่างไร

เหล่านี้ พระพุทธองค์ก็ได้ทรงเปิดเผยไว้ดีแล้ว คือ ได้ทรงแสดงพระอริยสัจธรรมนี้แล้ว ไพเราะในเบื้องต้น ไพเราะในเบื้องกลาง และไพเราะในที่สุด ได้ทรงประกาศพรหมจรรย์ พร้อมทั้งอรรถ พร้อมทั้งพยัญชนะ อันบริสุทธิ์และบริบูรณ์อย่างสิ้นเชิง แล้วนี้ พระสงฆ์สาวกของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ทั้งพระอริยสงฆ์และพระสมมุติสงฆ์ ผู้ได้ตั้งใจศึกษาและปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ต่างก็พากันเผยแผ่แก่สาธุชนผู้สนใจศึกษาสัมมาปฏิบัติสืบต่อๆ กันมาจนถึงทุกวันนี้อยู่แล้ว

อนึ่ง ก็พระอริยสัจธรรมนี้ เป็นธรรมชาติอันบุคคลผู้ศึกษาสัมมาปฏิบัติจะพึงรู้เองเห็นเอง ใครผู้ใดปฏิบัติตามพระสัจธรรมของพระพุทธเจ้านี้แล้วย่อมได้รับผลดีเป็นความเจริญและสันติสุขเอง เป็นพระสัจธรรมที่พิสูจน์ให้รู้แจ้ง-เห็นจริงได้โดยการประพฤติปฏิบัติ เป็นธรรมอันวิญญูชนพึงรู้แจ้ง-เห็นแจ้งเฉพาะตน พระอริยสัจธรรมอันพระพุทธเจ้าตรัสไว้ดีแล้วนี้ จึงนับเป็นคุณประโยชน์อย่างสูงสุดยิ่งของมวลมนุษย์และเหล่าเทพยดาทั้งหลาย จนองค์การสหประชาชาติได้เห็นความสำคัญของคุณพระพุทธ คุณพระธรรม และคุณพระสงฆ์ จึงได้ประกาศวันวิสาขบูชา คือ วันเพ็ญเดือน ๖ อันเป็น วันคล้ายวันที่พระมหาโพธิสัตว์เจ้าได้ทรงบรรลุพระอริยสัจธรรมนี้ และได้ทรงบรรลุพระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ เป็นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ว่า "เป็นวันสำคัญแห่งโลก"

แต่ก็เป็นที่น่าเสียดายว่า ยังมีประชาชนคนไทยอีกเป็นจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่ได้สนใจศึกษาและปฏิบัติธรรมตามสมควร ให้เกิดความเจริญและสันติสุขแก่ทั้งตนเองและผู้อื่นกว่าที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้ แต่กลับพากัน "**หลงโลก หลงเสพอธรรม**" นำตนและหมู่คณะไปสู่ความเสื่อมแห่งชีวิต และถึง

ความทุกข์เดือดร้อนกันมาก ดังที่ได้ยินได้ฟังข่าวปัญหาต่างๆ ของประชาชนในสังคมอย่างมากมายอยู่ในทุกวันนี้

ที่พากัน "หลงโลก" ก็เพราะไม่รู้จักลักษณะของโลก และสิ่งที่มีอยู่ในโลกตามที่เป็นจริงว่า โลกในปัจจุบันนี้ แม้จะเจริญด้วยเทคโนโลยี ให้สามารถผลิตสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องบำรุงบำเรอกามสุข คือ ความสุขสนุกสนานด้วยรูป เสียง กลิ่น รส สิ่งสัมผัสทางกาย ที่น่ารักน่าใคร่ น่ากำหนัดยินดีพอใจ ไว้สนองความต้องการแก่ผู้แสวงหากามสุขเพียงไร แต่แท้ที่จริงแล้ว สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องบำรุงบำเรอความสุขสนุกสนานเหล่านี้ มีทั้ง

(๑) สิ่งที่ให้โทษโดยส่วนเดียว เปรียบด้วยยาพิษ ก็มี

(๒) สิ่งอันให้โทษในเมื่อเกินพอดี เปรียบด้วยของมึนเมา ก็มี

(๓) สิ่งอันเป็นอุปการะ เปรียบด้วยอาหารและเภสัชอันสบาย แต่ใช้ในทางที่ผิด อาจให้โทษได้ ก็มี

ชนผู้ขาดการพิจารณาลักษณะของโลก และสิ่งที่มีอยู่ในโลก ให้เห็นสภาวะโดยถ่องแท้ตามที่เป็นจริง ด้วยสติปัญญาอันเห็นชอบ ย่อมหลงติดหลงเพลิดเพลินในสิ่งอันให้โทษ เช่น หลงเสพและติดสิ่งเสพติดมึนเมา ให้โทษ เป็นที่ตั้งแห่งความประมาท หรือหลงหมกมุ่นและสำส่อนในกาม ความหลงติดอยู่กับการพนัน การหลงคบคนชั่วเป็นมิตร และความเกียจ คร้านในการงาน อันเป็นทางเสื่อมแห่งโภคทรัพย์ เป็นทางให้เสื่อมเสีย เกียรติยศชื่อเสียง ให้เสื่อมเสียสุขภาพกาย สุขภาพจิต และเป็นเหตุให้เสียอนาคตเป็นต้น นี้ประการ ๑ ย่อมหลงระเริงจนเกินพอดีในสิ่งอันอาจให้โทษ เช่นอาหารหรือยาบำบัดโรค ถ้ารับประทานหรือใช้เกินขนาด ก็ให้โทษได้ หรืออย่างเช่น การติดเที่ยวกลางคืน การติดดูการละเล่น และสิ่ง บันเทิงเริงรมย์ต่างๆ แม้ติดดูรายการโทรทัศน์ หรือติดท่องเที่ยวอยู่ใน เว็บไซต์ที่ไร้สาระหรือแม้แต่เด็กนักเรียนติดเล่นเกมกดต่างๆ เป็นต้น เหล่านี้ เมื่อเกินพอดีก็ให้โทษได้ อย่างน้อยก็เสียเวลาในการประกอบกิจการงานที่เป็นประโยชน์ เยาวชนหรือนักเรียนก็เสียเวลาในการศึกษา เล่าเรียนไปโดยใช่เหตุ ดังนี้เป็นต้น นี้ประการ ๑ ย่อมหลงติดอยู่แม้กับสิ่งอันเป็นอุปการะ ซึ่งเปรียบด้วยอาหารและเภสัชอันสบาย แต่ใช้ในทางที่ผิด ก็ให้โทษได้ นี้อีกประการ ๑ ตัวอย่างเช่น

อำนาจราชศักดิ์เป็นของดี แต่ถ้าเมื่อมีอำนาจแล้ว ไม่ว่าจะเป็นอำนาจตามกฎหมาย หรืออำนาจเงิน อำนาจพวกพ้อง หรืออำนาจของความเป็น ผู้ปกครอง ผู้บังคับบัญชา แม้อำนาจของความเป็นพ่อแม่ หรือของครูอาจารย์ก็ตาม ถ้าเกิดหลงใช้อำนาจหน้าที่เกินขอบเขตแห่งกฎหมายที่กำหนดไว้ก็ดี หรือใช้อำนาจผิดกฎหมาย ผิดศีล ผิดธรรม เอารัดเอาเปรียบรีดไถ คอร์รัปชั่น หรือคดโกง ฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยประการต่างๆ ก็ดีบัณฑิตย่อมไม่สรรเสริญ ถ้าถูกตรวจสอบจับความผิดได้ ก็ย่อมได้รับโทษแม้จะไม่ถูกจับได้หรือไม่ถูกลงโทษ ก็ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคล แก่ประชาชน หรือแก่สังคม ซึ่งผลสุดท้าย ความเสื่อมโทรมของสังคมนั้นเอง ก็จะกลับสะท้อนย้อนกลับมาสู่ตนและครอบครัวญาติมิตรของตนได้ต่อไปอีกหรือตัวอย่างเช่น

ชายหญิงที่หลงความหล่อ/ความงาม หลงความเซ็กซี่ของตน หากไม่สำรวมระวังความประพฤติปฏิบัติตน ให้อยู่ในศีลธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดี และยิ่งถ้าขาดหิริโอตตัปปะ คือ ไม่มีความละอายและเกรงกลัวต่อบาปอกุศลด้วยแล้ว ย่อมมีโอกาสนำตนไปสู่ความเสื่อมเสียชื่อเสียงเสียอนาคต และเป็นเหตุให้ได้รับความทุกข์เดือดร้อนต่อไปได้มาก เพราะเหตุนั้น ประเพณีอันดีของไทยพุทธแต่โบราณ ให้หญิงรักนวลสงวนตัว ไม่เปิดเผยที่ลับ ยั่วยุกามารมณ์แก่สาธารณชนนั้นนะดีแล้ว อย่างสตรีผู้มีข่าวร้อนแรงในกามารมณ์ ถ้าได้เรียนรู้และปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของกุลสตรีชาวไทยพุทธแล้วย่อมอยู่เป็นสุข และไม่ต้องมีเหตุการณ์อันน่าเศร้าสลดเกิดขึ้นในชีวิต เหมือนที่มักมีข่าวคาวโลกีย์ แล้วก็มักมีเหตุการณ์ที่น่าเศร้าสลดใจเช่นนั้นติดตามมาอยู่เสมอ หรือตัวอย่างเช่น

สื่อมวลชน นับเป็นฐานันดรที่ ๔ เป็นสิ่งดีมีเกียรติ แต่ถ้าสื่อใดเสนอข่าวที่ไม่เป็นจริง หรือวิจารณ์ข่าวไปในทางทำลาย ให้ผู้อื่นเสียหายโดยไม่เป็นธรรม หรือถ้าผลิตและเผยแพร่สิ่งอันลามก เช่น สิ่งพิมพ์ลามก ภาพ-ยนตร์ วีดีทัศน์ แผ่นซีดีลามก หรือเว็บไซด์ลามกอัปมงคลต่างๆ ที่กำลังระบาดเผยแพร่อย่างกว้างขวางอยู่ในทุกวันนี้ ย่อมนำความอัปมงคลมาสู่ตน คือ ทั้งผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ผู้เผยแพร่ และทั้งมาสู่ผู้หลงใช้ หลงหมกมุ่นดูและติดอยู่กับสิ่งลามกอันอัปมงคลนั้น อาจส่งผลให้ทั้งผู้ผลิตผู้จำหน่าย และทั้งผู้หลงใช้ หลงติดดูอยู่นั้นถึงความเสื่อมแห่งชีวิต คือมักอาภัพอับโชค ทำมาหากินไม่ขึ้น ชีวิตไม่เจริญและอาจถึงความล้มเหลวแห่งชีวิต เพราะกรรมอันเป็นบาปอกุศลเช่นนั้นได้

บัณฑิตผู้มีปัญญาย่อมพิจารณาเห็นความเป็นจริงของโลก และสิ่งที่มีในโลก เช่นนี้แล้ว ย่อมไม่พัวพันเกี่ยวข้อง ไม่หลงติดอยู่ในสิ่งอันล่อใจเหล่านี้ ย่อมประพฤติธรรม คือ ปฏิบัติกุศลกรรม ดำเนินชีวิตไปด้วยปัญญาอันเห็นชอบ คือ เห็นบาป-บุญ คุณ-โทษ เห็นทางเจริญอันควรดำเนิน และเห็นทางเสื่อมอันไม่ควรดำเนิน นำชีวิตตน ครอบครัว และหมู่คณะไปในทางเจริญและสันติสุขด้วยมนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ และถึงพระนิพพานสมบัติที่สิ้นสุดแห่งทุกข์และที่เป็นบรมสุขอันถาวร ตามระดับภูมิธรรมที่ปฏิบัติได้

โทษของอกุศลกรรมและอบายมุข เป็นอธรรมที่สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้า ผู้ทรงเห็นแจ้งทรงรู้แจ้งโลก ได้ทรงเปิดเผยชัดเจนแล้ว และ พระสงฆ์สาวกของพระพุทธเจ้าก็ได้ศึกษาปฏิบัติและเผยแผ่สืบต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้แล้ว แต่ก็ยังมีผู้คนหลงผิดประพฤติปฏิบัติอกุศลกรรมและหลงติดอยู่กับอบายมุข อันเป็นทางแห่งความเสื่อมเสียโภคทรัพย์ เสื่อมเสียสุขภาพกาย สุขภาพจิต และเสียอนาคตกันมาก จนเป็นปัญหาใหญ่ในสังคมประเทศชาติของเราในทุกวันนี้ แม้กระนั้นก็ยังมีผู้เสนอให้มีแหล่งอบายมุขที่ถูกกฎหมายอีก เช่น การเสนอให้ผลิตและจำหน่ายยาเสพติดแข่งกับผู้ผลิตนอกกฎหมายบ้าง มีผู้เสนอและสนับสนุนให้มีแหล่งกาสิโนถูกกฎหมายภายในประเทศบ้าง เป็นต้น ถ้าข้อเสนอดังกล่าวสำเร็จได้ ก็นับว่าประเทศไทยเราตกล๊อคกรรมอย่างใหญ่หลวง คนที่ยินดีตีปีกเพราะหวังรวย ก็คือ เจ้าของบ่อน ส่วนคนที่จะยากจนข้นแค้นต่อไป ก็คือ ผู้ที่หลงติดการพนัน รัฐที่หวังจะได้เงินจากการพนันก็ได้ไม่คุ้มเสีย ชาวบ้านจึงร้องเรียนคัดค้านกันมาก ดังเช่นในคอลัมน์ฮอตไลน์ ข่าวสด ประจำวันที่ ๓ กันยายนศกนี้ หน้า ๘ มีว่า

"ขอฝากข่าวสดบอกผ่านไปยังรัฐบาลว่า ให้ล้มเลิกความคิดที่จะเปิดบ่อนการพนันถูกกฎหมาย หรือที่อ้างกันเลิศหรูว่า กาสิโน ซึ่งผมเป็นคนหนึ่งที่ไม่สบายใจต่อท่าทีของรัฐบาลเกี่ยวกับบ่อนการพนัน โดยเฉพาะบรรดา ส.ส. หรือพวก ส.ว. ที่ออกมาประกาศหนุนบ่อนการพนันเย้วๆ อยู่ในขณะนี้

อ้างกันอยู่อย่างเดียวว่า จะนำรายได้เข้าประเทศ และทำให้คนไทยไม่ต้องนำเงินออกไปเล่นนอกประเทศ แต่ผมคิดว่าไม่จำเป็น มีหลายเรื่องหลายอย่างที่ทำเงินได้

เอาแค่บ่อนการพนันที่ลักลอบเปิดเล่นก็ยังปราบไม่หมด พอปราบไม่หมดก็หนีปัญหาด้วยการเคลื่อนไหวตั้งกันให้ถูกกฎหมาย แต่หลงลืมกันไปว่า บ่อนนี่แหละตัวดีแหล่งซ่องสุมมือปืน อาชญากรรม โจรใส่สูท แหล่งฟอกเงิน แถมยังเป็นที่มาของปัญหาสังคมอีกมากมาย อยากให้รัฐบาลคิดยาวๆ ด้วย"

'นายกทักษิณ' คิดยาวๆ ให้ประชาชนชื่นใจด้วยนะครับ

นี่ประชาชนและสื่อมวลชนเขาว่ามาอย่างนี้ เพราะฉะนั้น สาธุชนพึงประพฤติธรรมตามพระธรรมของพระพุทธเจ้า จึงจะสามารถนำตนไปสู่ความเจริญสันติสุข และถึงความพ้นทุกข์อย่างถาวร ตามแนวทางพระพุทธศาสนาได้จริง

ขอความสุขสวัสดีจงมีแด่ท่านสาธุชนผู้ฟังทุกท่านเจริญพร